

Voorjaarsnota 2021

Gemeente Leusden

Gemeente Leusden

Gemeente Leusden

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Resultaat voorjaarsnota	5
Domein Bestuur	8
Domein Leefomgeving	10
Domein Samenleving	12
Domein Ruimte	15
Overhead	17
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	18
Risico's, reserves en actualisatie corona	22

Resultaat voorjaarsnota**Resultaat Voorjaarsnota**

Bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	2025
a. Resultaat begroting 2021-2024	74,0	494,0	191,0	-374,0	-374,0
b. Vastgestelde begrotingswijzigingen	74,0	494,0	191,0	-374,0	-374,0
- renovatie Brandweerkazerne	-68,0	-76,0	-29,0	-28,0	-28,0
dekking algemene reserve basisdeel	58,0	76,0			
dekking algemene reserve flexibel deel	10,0				
- structurele gevolgen najaarsnota 2020	-161,7	-49,7	-47,4	-47,4	-47,4
- Openbare ruimte IKC Groenhouten	-9,0	-8,6	-8,2	-7,8	-7,4
	-170,7	-58,3	-84,6	-83,2	-82,8
c. Startpositie voor Voorjaarsnota 2021	-96,7	435,7	106,4	-457,2	-456,8
Domein Bestuur	-131,2	-75,7	-104,5	-99,7	-112,9
Domein Leefomgeving	-121,7	-52,1	-91,8	-96,0	-123,7
Domein Samenleving	-484,9	-1.477,9	-1.990,9	-2.399,9	-2.397,9
Domein Ruimte	35,6	185,5	185,5	275,5	120,1
Overhead	-85,0	-71,5	-71,5	-71,5	-71,5
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	768,4	559,0	1.147,0	1.584,3	1.662,4
d. Resultaat Voorjaarsnota 2021	-18,8	-932,7	-926,2	-807,3	-923,5
e. Actuele begrotingspositie	-115,5	-497,0	-819,8	-1.264,5	-1.380,3
f. Dekkingsvoorstel					
- dekking algemene reserve basisdeel	115,5	0,0	0,0	0,0	0,0
g. Actuele begrotingspositie 2021-2025	0,0	-497,0	-819,8	-1.264,5	-1.380,3

Toelichting resultaat:

De startpositie voor 2021 (a) ging uit van een positief resultaat van € 74.000 in 2021 aflopend naar een negatief resultaat van € 374.000 in 2025. Bij b. zijn de vastgestelde begrotingswijzigingen voor 2021 opgenomen welke in totaal zorgen voor een verslechtering van het resultaat in 2021 van € 170.700 aflopend naar € 82.800 in 2025. De ontwikkelingen op de programma's (d.) het totaal van de mutaties uit deze Voorjaarsnota, komen voor het jaar 2021 uit op een tekort van € 18.800.

Het totale begrotingstekort (e.) komt vooralsnog uit op € 115.500 (€ 74.000 - € 161.700 - € 9.000 - € 18.800). Het verwachte tekort inclusief mutaties uit deze Voorjaarsnota (e.) van € 115.500 in 2021 wordt gedekt uit de algemene reserve basisdeel.

Hieronder geven wij een overzicht van de belangrijkste mee- en tegenvallers in deze Voorjaarsnota. De mutaties worden in deze Voorjaarsnota verder toegelicht. De mutaties zijn hier bruto, dat wil zeggen zonder eventuele dekking uit reserves, opgenomen. De ontwikkeling in de zorgkosten en de risicoverevening is verantwoordelijk voor de grootste (structurele) mutatie. In 2021 wordt dit nadeel nog grotendeels afgedekt door een onttrekking uit de reserve Sociaal Domein. De jaren hierna is het de belangrijkste oorzaak van het oplopend begrotingstekort.

	2021	2022	2023	2024	2025
Meevallers:					
Bijstelling OZB	145,6	-9,0	3,0	3,9	23,2
RWA begroting	13,0	60,0	51,0	54,0	56,0
Rij- en reisdocumenten		5,3		111,8	98,6
Totaal	158,6	56,3	54,0	169,7	177,8
Tegenvallers:					
Zorgkosten	-75,0	-449,0	-514,0	-535,0	-535,0
Risicoverevening	-372,0	-465,0	-465,0	-465,0	-465,0
Subsidie Lariks	-113,2				
Rij- en reisdocumenten	-25,2		-7,1		
Voorziening pensioenen wethouders	-115,0	-115,0	-115,0	-115,0	-115,0
Totaal	-700,4	-1.029,0	-1.101,1	-1.115,0	-1.115,0

In deze Voorjaarsnota worden diverse mutaties gedekt uit verschillende reserves. Hieronder geven wij schematisch een overzicht van de onttrekkingen uit de diverse reserves.

Bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	2025
Mutaties worden gedekt uit:					
Egalisatiereserve corona	259,3				
Algemene reserve aangewezen bestemming	919,0	297,0	294,3	2,0	2,0
Algemene reserve flexibel deel	124,7				
Reserve Sociaal Domein	460,0				
	1.763,0	297,0	294,3	2,0	2,0

Voor de volledigheid en meer inzicht geven wij hieronder de resultaten van deze Voorjaarsnota per domein (d.) exclusief de technische bij- en aframingen.

Bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	2025
Domein Bestuur	-38,2	-75,7	-104,5	-99,7	-112,9
Domein Leefomgeving	-74,2	-52,1	-91,8	-96,0	-123,7
Domein Samenleving	-505,6	-1.477,9	-1.990,9	-2.399,9	-2.397,9
Domein Ruimte	41,8	79,0	79,0	169,0	13,6
Overhead	-40,9	-71,5	-71,5	-71,5	-71,5
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	598,3	665,5	1.253,5	1.690,8	1.768,9
d. Resultaat Voorjaarsnota 2021	-18,8	-932,7	-926,2	-807,3	-923,5

Voorstel en dekking

Wij stellen de raad voor:

- De Voorjaarsnota 2021 vast te stellen;
- Het voorlopig negatieve begrotingsresultaat van de Voorjaarsnota 2021 van € 18.800 te onttrekken aan de algemene reserve, basisdeel;
- Het voorlopig negatieve begrotingssaldo van 2022 te betrekken bij het opstellen van de begroting 2022-2025;
- Het surplus binnen de algemene reserve Grondbedrijf als volgt aan te wenden:
  - € 360.000 te bestemmen als bijdrage bouw Atlas/Atria en toe te voegen aan de reserve dekking kapitaallasten met maatschappelijk nut;
  - € 524.534 toe te voegen aan de algemene reserve basisdeel;
- Het vaststellen van de volgende begrotingswijzigingen:
  - Begrotingswijziging nr. 1005;
  - Alsmede begrotingswijzigingen: 1001, 1003, 1004, 1006, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016 en 1017;

Gemeente Leusden

6. Het beschikbaar stellen van het volgende (aanvullende) kredieten:
  1. Verbeteren akoestiek en binnenklimaat theater De Tuin van € 70.500;
  2. Plantvakken entrees Leusden van € 40.000.

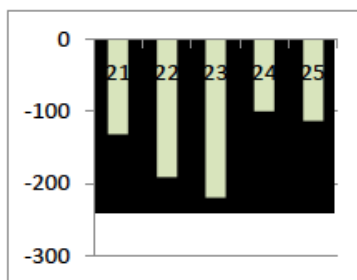

Domein Bestuur

Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2021 -2025

	2021
Begroting 2021-2024	-4.404
Vastgestelde wijzigingen	-29
	-4.433
Mutatie Voorjaarsnota	-131
Saldo na Voorjaarsnota	-4.564

Tabel budgetautorisatie 2021
(bedragen x € 1.000)

Grafiek mutaties Voorjaarsnota
(bedragen x € 1.000)

De mutaties binnen het domein Bestuur resulteren in 2021 tot een nadeel van € 131.200. Dit wordt veroorzaakt door de bijstelling van de prognose in het aantal verwachte aanvragen voor rij- en reisdocumenten (nadelig saldo € 25.200). De indexeringen van de bezoldiging voor burgemeester en wethouders, vergoeding politieke ambtsdragers en VRU leidt tot een nadeel (saldo € 13.000) en wordt gedekt uit de stelpost loon- en prijsstijgingen. Per saldo een nadeel van € 38.200. Binnen dit domein zijn ook technische bij- en aframingen met een nadeel van € 93.000 opgenomen, die per saldo in deze Voorjaarsnota budgettair neutraal verlopen.

1. Voorziening pensioen en uitkering wethouders

De geraamde jaarlijkse storting (€ 68.000) in de voorziening pensioenen wethouders is te laag. De werkelijk uit te betalen vergoedingen zijn hoger en leiden tot een aanvullende jaarlijkse storting van € 115.000 in de voorziening. Op 1 januari moeten alle middelen in de voorziening zitten, over de noodzaak hiervan vindt nog een verdiepend onderzoek plaats. In afwachting van het verdiepend onderzoek kunnen we het effect voor de eerste 3 jaar dekken uit het incidenteel voordeel pensioenen wethoudersvoorziening van het rekeningresultaat 2020. Dit incidenteel voordeel is ontstaan door het toepassen van een andere rekenmethode. Wij stellen u voor de jaarlijkse dotatie structureel bij te ramen en voor de jaren 2021 tot en met 2023 incidenteel te onttrekken aan de algemene reserve, aangewezen bestemming (pensioenvoorziening).

2. Corona

Door de coronacrisis zijn diverse kosten gemaakt of minder inkomsten ontvangen. Dit leidt binnen dit domein tot een nadelig saldo van € 132.430. Voorgesteld wordt dit bedrag ten laste te brengen van de egaliseringsreserve corona, waardoor deze mutaties budgetneutraal verlopen (zie Onderdeel E voor nadere toelichting).

Verkiezingen

Het beschikbare budget in de begroting voor de Tweede kamer verkiezingen bedraagt € 33.100. Vanuit de rijksoverheid is in verband met de coronamaatregelen € 78.430 extra budget beschikbaar gesteld (totaal budget € 111.530). Van deze middelen worden de kosten vergoed voor extra inrichtingsmaterialen van de stembureaus, extra stembureaus voor het vervroegd stemmen en het briefstemmen, de training van en de vergoeding voor de extra mensen die nodig waren om de stembureaus te bemensen, de communicatiemiddelen om uit te leggen hoe inwoners op een coronaveilige manier konden gaan stemmen en voor opkomstbevordering.

Toezicht en handhaving

Voor de uitvoering van toezicht en handhaving is extra capaciteit benodigd. De inhuurkosten bedragen € 53.000, waarvan een bedrag van € 31.000 uit een specifieke uitkering voor tijdelijke ondersteuning op toezicht en handhaving wordt vergoed. Het resterende deel ad. € 22.000 wordt gedekt vanuit de egaliseringsreserve corona.

Crisisbeheering openbare orde en veiligheid

Mede als gevolg van Corona stijgen de aantal (urgente en complexe) casussen met betrekking tot verwarde personen. Hierdoor ontstaat er ook een knelpunt in de noodzakelijke reguliere werkzaamheden en is incidenteel extra inhuur capaciteit nodig. De totale kosten bedragen € 17.000.

Digitaal vergaderen door de raad

De vergaderingen van de raad- en raadsleden vindt ook dit jaar digitaal plaats. Het uitzenden van een vergadering in een openbare stream en video vergaderen voor raadsleden en werkgroepen duurt voort.

De verwachte kosten bedragen € 15.000.

3. **Gemeentelijke bijdrage VRU**

De ontwerp begroting 2022 tevens geactualiseerde begroting 2021 van de VRU heeft een verhoging van de gemeentelijke bijdrage tot gevolg. De verhoging als gevolg van loon- en prijsaanpassingen (vanaf 2022 structureel € 28.300) wordt gedekt uit de stelpost loon-en prijsaanpassing (progr. alg.dekk.middelen). Vanaf 2024 ontstaat een budgettair nadeel van € 16.700, wat met name wordt veroorzaakt door wegvallen OMS-opbrengsten bij de VRU. (raadsvoorstel L270929, 3 juni 2021).

4. **Gemeenteraadsverkiezingen 2022-2026**

In het jaar 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. De griffie heeft een inventarisatie gemaakt van de werkzaamheden om de overgang van de huidige naar de nieuwe gemeenteraad in goede banen te leiden. Uit deze inventarisatie komen financiële mutaties voort, mede door wettelijke verplichting, die niet binnen de huidige budgetten op te vangen zijn of waarvoor geen budget beschikbaar is. In de begroting is vanaf 2022 een structurele bijraming van € 37.500 benodigd en € 4.500 incidenteel.

Mutaties	Structureel	Incidenteel
1. Uitbreiding raad met 2 raadsleden, van 21 naar 23 raadsleden door groei van het inwoneraantal (30.001 – 35.000 inwoners)	€ 30.000	
2. Aanschaf nieuwe iPads investering € 30.000; Door wettelijke verplichting voortkomend uit rechtspositie is elke raadperiode vervanging benodigd. Voorstel investering op te nemen in het meerjareninvesteringsplan automatisering, afschrijftermijn van 4 jaar. Jaarlijkse kapitaallasten ramen in de begroting	€ 7.500	
3. Wettelijke screening integriteit wethouders		€ 2.500
4. Ondersteuning werkstudent voor uitvoeren van diverse voorbereidingswerkzaamheden		€ 2.000
Totaal	€ 37.500	€ 4.500

Tabel mutaties uitvoering begroting 2021-2025

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2021-2025".

De technische wijzigingen zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld, het resultaat is budgetneutraal.

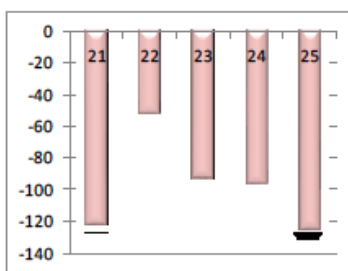

Domein Leefomgeving

Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2021 - 2025

	2021
Begroting 2021-2024	-7.361
Vastgestelde wijzigingen	-28
	-7.388
Mutatie Voorjaarsnota	-122
Saldo na Voorjaarsnota	-7.510

Tabel budgetautorisatie 2021
(bedragen x € 1.000)

Grafiek mutaties Voorjaarsnota
(bedragen x € 1.000)

Het nadelige resultaat na bestemming (€ 122.000) binnen het domein Leefomgeving voor het jaar 2021 wordt veroorzaakt door een aantal incidentele bijramingen:

Sanering van asbest op de begraafplaats Oud Leusden (€ 35.000 nadeel binnen dit Domein), het natuurvriendelijk beheer van gemeentelijke percelen nabij de schoolsteegse bosjes (€ 7.000 nadeel). Ook de afrekening van servicekosten van MFC Antares met de Woningstichting Leusden over voorgaande jaren (€ 18.000 nadeel) en een tijdelijke verhoging van het onderhoudsniveau van de openbare ruimte in de Hamershof (€ 8.000 nadeel) leiden tot incidenteel benodigde budgetruimte in het jaar 2021. Hierbij wordt de incidentele verhoging van het niveau van het verzorgende onderhoud in de Hamershof gedekt vanuit lagere kapitaallasten van het project Hart van Leusden (€ 14.000 voordeel in 2021). De bezuinigingstaakstelling op de uitvoering van consignatiedienst kan in 2021 nog niet worden gerealiseerd (€ 20.000 nadeel). Binnen dit domein zijn ook technische bij- en aframingen opgenomen met een nadeel van € 48.000, die per saldo in deze Voorjaarsnota budgettair neutraal verlopen.

1. Saneren grond begraafplaats

In januari 2021 is op de begraafplaats Oud-Leusden begonnen met werkzaamheden ten behoeve van de restauratie van de monumentale muur en het revitaliseren van de beplanting. Hiervoor is een strook grond langs de muur geroerd en is een gleuf gegraven. Tijdens deze werkzaamheden zijn asbesthoudend materiaal en menselijke resten aangetroffen in de grond. Voordat met de geplande herbeplanting kan worden gestart dient de grond gesaneerd te worden. Vanuit menselijk oogpunt, waarbij respectvol wordt omgegaan met de menselijke resten, is een speciale aanpak nodig, zodat bij sanering het asbesthoudend materiaal kan worden gescheiden van menselijke resten en archeologische vondsten. De kosten van de grondsanering bedragen € 85.000, waarvan € 35.000 gedekt kan worden uit de in de begroting aanwezige stelpost onvoorzien algemeen (domein algemene dekkingsmiddelen) en € 50.000 binnen het Domein Leefomgeving gedekt wordt vanuit de algemene bedrijfsreserve, flexibel deel (collegebesluit L269004).

2. Corona

De gemeente Leusden heeft een exploitatieovereenkomst met SRO afgesloten voor zwembad Octopus. Door de coronamaatregelen leidt SRO verlies. De rijksoverheid heeft een compensatieregeling SPUK IJZ beschikbaar gesteld. Hiermee komt het totale exploitatietekort van SRO Leusden BV over 2020 uit op nul. Een voorwaarde is dat de gemeente het exploitatietekort heeft gecompenseerd. De gemeente Leusden scheldt de huur aan SRO kwijt voor een bedrag van € 326.432. Indien de landelijke regeling wordt overvraagd, wordt het aangevraagde compensatie bedrag naar ratio bijgesteld. Door dit voorbehoud te maken in de kwijtschelding van de huur richting SRO is het bedrag aan kwijtschelden huur gelijk aan de compensatie die de gemeente ontvangt (collegebesluit L266052).

3. Vervangen luchtinstallatie de Tuin

Theater de Tuin is voor de komende 7 jaar een theater waarin het ongeacht de bezetting, de weersomstandigheden en de omgevingsgeluiden comfortabel is om een theatervoorstellingen te geven en bij te wonen. Hiertoe is een "corona-proof" ventilatiesysteem aangelegd waardoor het binnenklimaat is verbeterd. Daarnaast zijn de geluidswerende eigenschappen van de buitengevel verbeterd. De investering wordt gedekt vanuit beschikbare onderhoudsmiddelen en door een bijdrage van Stichting de Tuin in de vervanging van het ventilatiesysteem (collegebesluit L259875).

4. Ontzorgingsexperiment verduurzaming woningen

De gemeente Leusden is door het Rijk geselecteerd voor een project om in een nog te bepalen wijk de bewoners vergaand te helpen bij het verduurzamen van hun woning. Leusden heeft een rijksbijdrage gekregen om het project te kunnen uitvoeren. Het college heeft besloten om deze rijksbijdrage te

Gemeente Leusden

gebruiken om een subsidie te verstrekken om het project te realiseren en om een projectleider aan te stellen voor de gemeentelijke inzet in dit project en voor wijkwarmteplannen in andere wijken in Leusden (collegebesluit L264799).

Tabel mutaties uitvoering begroting 2021-2025

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2021-2025".

De technische wijzigingen zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld, het resultaat is budgetneutraal.

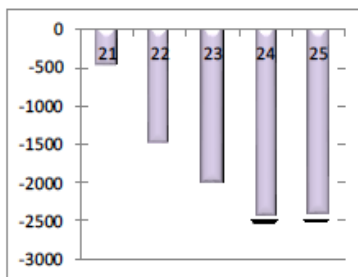

Domein Samenleving

Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2021-2025

	2021
Begroting 2021-2024	-22.383
Vastgestelde wijzigingen	-37
	-22.419
Mutatie Voorjaarsnota	-485
Saldo na Voorjaarsnota	-22.904

Tabel budgetautorisatie 2021 (bedragen x € 1.000)

Grafiek mutaties Voorjaarsnota (bedragen x € 1.000)

Het nadelige resultaat na bestemming (€ 485.000) binnen het domein Samenleving voor het jaar 2021 wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte zorgkostenstijging (€ 359.000 nadelig) en de incidentele investering die noodzakelijk is bij Stichting Lariks (€ 113.200 nadelig). Daarnaast vallen de uitvoeringskosten van Amersfoort voor dienstverlening Werk en Inkomen hoger uit als gevolg van tarief- en verwachte volumestijgingen 2021 (€ 61.600 nadelig). Het budgetair neutraal rammen van de regeling BBZ levert een voordeel op van € 40.000.

1. Ontwikkeling zorgkosten Sociaal Domein

Zorgkosten Leusden

De zorgkosten zijn ten opzichte van 2019 gestegen met 9%. Daarbij valt op dat de kostenstijging bij de nieuwe taken verder afvlakt (4% nu, ten opzichte van 8% in 2019) terwijl bij de oud WMO taken i.c. de Huishoudelijke Hulp de stijging 22% bedraagt met name veroorzaakt door de 2e tranche afschaffing abonnementstarief i.c. het omzetten van de AV voorziening in maatwerkvoorzieningen.

In zijn totaliteit stijgen de zorgkosten harder dan de compensatie die het Rijk daarvoor biedt via het gemeentefonds. Concreet betekent dit dat de stelpost voor volume- en prijsstijging die voor 2021 is gebaseerd op 3,8%, niet toereikend is om de verwachte kostenstijging op te kunnen vangen. De door de regio gehanteerde tariefstijgingen, gebaseerd op de VNG normen, bedragen voor dit jaar alleen al ruim 3,5%. Op basis van de voorlopige rekeningcijfers 2020 die we in februari hebben ontvangen en rekening houdend met een te verwachten kostenstijging in 2021 van 5,2% bedraagt het verwachte tekort voor 2021 € 75.000. Dit saldo is als volgt te specificeren:

Primitieve raming 2021	10.391.400
Geactualiseerde raming op basis van voort. Rek. cijfers 2020 +5,2%	10.750.100
Bijstelling zorgbudget voorjaarsnota 2020	-358.700
dekking: stelpost volume/prijsstijging (progr.Alg. dekkingsmiddelen)	283.700
Budgettair saldo	-75.000

In meerjarenperspectief houden we rekening met een scenario waarbij een verdere afvlakking van de zorgkostenstijging naar 3,5% in 2024 wordt gerealiseerd. Daarbij ontstaat het volgende budgettaire resultaat:

	(bedragen x € 1.000)			
	2021	2022	2023	2024
<i>Scenario gefaseerde afbouw obv voorlopige rekeningcijfers</i>				
	5,2%	5,2%	4,0%	3,5%
budget zorgkosten meerjarenbegroting 2021-2024	10.405	10.304	10.253	10.253
Totaal verwachte kostenontwikkeling	10.764	11.324	11.777	12.189
Saldo	-359	-1.020	-1.524	-1.936
dekking stelpost Sociaal Domein	284	571	1.010	1.401
Budgettair saldo	-75	-449	-514	-535

Voorgesteld wordt daarvoor een stelpost zorgkostenstijging SD in de begroting te rammen. Bij de jaarlijkse vaststelling van het inkoopkader zorgkosten voor het komende jaar (november van jaar t-1) beoordelen we dan aan de hand van de werkelijke kostenontwikkeling en de gehanteerde tarieven, in hoeverre de inzet van deze stelpost noodzakelijk dan wel toereikend is.

Risicoverevening

De duurdere zorgkosten (met name specialistische jeugdzorg) worden in de regio voor een deel verevend op basis van een vaste verdeelsleutel. De huidige verdeelsleutel (Integratie-uitkering Jeugd stand septembercirculaire 2018) sluit niet meer goed aan en is sinds de inbedding van de IU Sociaal Domein in het Gemeentefonds niet meer te actualiseren. Er is regionaal gekozen voor een nieuwe verdeelsleutel die meer recht doet aan de werkelijke kosten die gemeenten binnen de regio maken voor deze onderdelen (aantal jeugdigen). Daardoor ontstaat er binnen de regio een nivellerend effect op de vereveningseffecten.

De financiële gevolgen hebben wij berekend op € 460.000 structureel. Voor 2021 stellen wij voor deze kosten (deels) te dekken uit het nog in de reserve Sociaal Domein resterende saldo van € 394.700. Binnen de regio houdt het vereveningsvraagstuk onverminderde bestuurlijke aandacht. Nog dit jaar zal er een regionaal bestuurlijk besluit worden genomen om te kijken of er vanaf 2022/2023 andere /betere vormen van verevening gewenst zijn. Daarbij zal ook vanaf 2023 door de gemeenten bij de doorgedecentraliseerde taak Beschermd Wonen naar een vereveningssysteem worden gekeken.

Vanuit het rekeningresultaat 2020 wordt voorgesteld de volledig aangewende reserve Sociaal Domein weer aan te zuiveren met een bedrag van € 763.000. Daarmee kunnen we mogelijke fluctuaties in de zorgkosten dan wel een minder snelle realisatie van de gewenste afvlakking opvangen. Met dit voorstel denken we voor 2021-2024 een realistische bijstelling van de zorgbegroting te doen.

2. Corona

Door de coronacrisis zijn diverse kosten gemaakt of minder inkomsten ontvangen. Dit leidt binnen dit domein tot een nadelig saldo van € 101.900. Voorgesteld wordt dit bedrag ten laste te brengen van de egalisatiereserve corona, waardoor deze mutaties budgetneutraal verlopen (zie Onderdeel E voor nadere toelichting).

Humanitas Home Start

Het college heeft besloten het preventief aanbod Home-start in 2021 incidenteel te verhogen om wachttijden te voorkomen en voldoende preventieve ondersteuning te bieden aan Leusdense gezinnen met jonge kinderen. Voor het incidentele bedrag kan dekking gevonden worden in de egalisatiereserve corona, hierin zijn de ontvangen rijksmiddelen ten behoeve van jeugd gestort (L260930).

Schuldhelpverlening

In 2021 wordt € 13.800 méér aan subsidie verstrekt ten behoeve van de schuldhelpverlening (Stadsring51).

Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijk Kosten (Tonk)

Het college heeft in maart de beleidsregels vastgesteld voor deze regeling (L267624). Middels deze regeling kan aan huishoudens extra hulp worden geboden bij het betalen van onvermijdelijke en noodzakelijke kosten wanneer zij deze door een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen in verband met de coronamaatregelen niet langer kunnen dragen. Het Rijk stelt hiervoor financiële middelen beschikbaar, welke in twee tranches via het gemeentefonds beschikbaar worden gesteld. De eerste tranche betreft € 59.200.

Kunst en Cultuur

Het college heeft besloten de aanvraag van de 2 lokale muziekverenigingen (DWS en Lisiduna) voor een continuïteitbijdrage van totaal € 14.500 te honoreren (collegebesluit L270053). Daarnaast zijn de kosten van een livestream ad. € 1.800 aan Fort33 vergoed waardoor het voor de doelgroepen jongeren en kwetsbare inwoners mogelijk is geweest de activiteiten rondom koningsnacht coronaproof te kunnen volgen.

3. Lariks

Tot nu toe vindt de bevoorschotting van Lariks voor 2021 plaats op basis van het in onze begroting beschikbare subsidieplafond. Er is een verbetertraject tussen Gemeente en Lariks opgestart met als doel het sterker verbinden van beide organisaties, en het realiseren van de gemeenschappelijke doelen. Vanuit dit traject komen 3 voorstellen naar voren als het gaat om de voorliggende begroting voor 2021.

De algemene voorziening bedrijfsrisico's eenmalig verhogen (- € 60.000).

Door ontwikkelingen bij Lariks is het eigen vermogen de afgelopen jaren sterk geslonken waardoor bedrijfsrisico's niet meer zijn op te vangen. Dit betreft een voorziening voor fluctuaties in de apparaatskosten binnen de reguliere sociale opgave en voor het opvangen van verzuim en zwangerschapsverlof.

De incidentele kosten voor nacalculatie service kosten en ICT werkplekken Huis van Leusden over de periode 2018 t/m 2021 opnemen in de begroting (- € 22.600).

Dit betreft het administratief en financieel afsluiten van nog openstaande huisvesting gerelateerde dossiers over de periode 2018 t/m 2021. Voorgesteld wordt deze afrekeningen niet ten koste te laten gaan van de dienstverlening van Lariks, wat betekent dat de gemeente een deel van het 'te betalen bedrag' door Lariks compenseert door middel van een subsidie aan Lariks. Hierdoor ontstaat een incidentele kostenpost voor de gemeente van € 53.200. Hier staat een voordeel van circa € 30.600 tegenover doordat in de gemeentelijke begroting nog geen rekening is gehouden met deze afrekening over voorgaande jaren (zie toelichting programma overhead punt 4). Het netto budgettaire saldo over 2021 bedraagt hiermee € 22.600 nadelig.

De corona gerelateerde wachtlijst wegwerken via de extra rijksmiddelen jeugd (-€ 113.500)

Dit betreft een wachtlijst waaronder overbruggingszorg door wachttijden bij de gespecialiseerde zorg en vertraging in de doorstroomtijden bij het wijkteam (triage en lokaal team) door corona. De incidentele kosten voor het wegwerken van de wachtlijsten kunnen worden gedekt uit de rijksmiddelen die onlangs beschikbaar zijn

Gemeente Leusden

gesteld voor het bestrijden van acute knelpunten in de Jeugdzorg (zie toelichting programma Algemene Dekkingsmiddelen). Daarvoor ramen wij vooruitlopend op de meicirculaire een stelpost. De begrote middelen zullen op basis van de werkelijke kosten in 2021 en 2022 bij de subsidievaststelling worden afgerekend. Onvoorziene fluctuaties binnen de Jeugdzorg kunnen incidenteel worden opgevangen vanuit de reserve Sociaal Domein.

De totale incidentele kosten voor Lariks bedragen daarmee programma overstijgend per saldo € 82.600 nadelig. In mei 2021 start het onderzoek door Twynstra en Gudde naar aanleiding van de raadsnotie Lariks. Wij stellen voor de mogelijk structurele consequenties voor de subsidierelatie en de financiële positie mee te nemen in de besluitvorming naar aanleiding van de resultaten van het evaluatieonderzoek naar het traject Lariks-gemeente door Twynstra Gudde.

Tabel mutaties uitvoering begroting 2021-2025

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2021-2025".

De technische wijzigingen zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld, het resultaat is budgetneutraal.

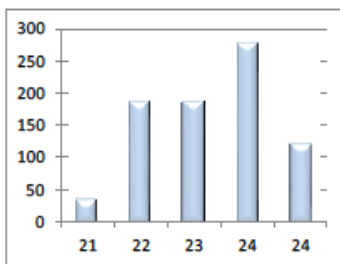

Domein Ruimte

Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2021 - 2025

	2021
Begroting 2021-2024	-2.318
Vastgestelde wijzigingen	17
	-2.300
Mutatie Voorjaarsnota	36
Saldo na Voorjaarsnota	-2.265

Tabel budgetautorisatie 2021
(bedragen x € 1.000)

Grafiek mutaties Voorjaarsnota
(bedragen x € 1.000)

De mutaties binnen het domein Ruimte resulteren in 2021 tot een voordeel van € 35.600. Dit wordt veroorzaakt door de nieuwe afgesloten contracten voor buitenreclame dat vanaf 2021 een voordeel veroorzaakt van € 41.800. Binnen dit domein zijn ook technische bij- en aframingen opgenomen met een nadeel van € 6.200, die per saldo in deze Voorjaarsnota budgettair neutraal verlopen.

1. Implementatie Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is een complexe opgave die fors beslag legt op de ambtelijke organisatie. Via de begroting 2021 is eenmalig € 232.000 beschikbaar gesteld voor inhuur van externe expertise en programmamanagement. Daar is als risico bij benoemd dat niet alle noodzakelijke invoeringswerkzaamheden met de bestaande formatie kunnen worden uitgevoerd. Het benoemde risico treedt op. De werkdruk in de staande organisatie laat - zonder ernstige beperking en vertraging in de dienstverlening - niet toe dat medewerkers in voldoende mate capaciteit vrij maken voor de invoering van de wet. Uitstel van de invoeringsdatum is daarop niet van invloed. Er moeten talrijke veranderingen en aanpassingen worden doorgevoerd in de ICT, werkprocessen, protocollen etc. Bovendien moet een groot deel van de organisatie (ca. 80 direct betrokken medewerkers) worden opgeleid en voorbereid om volgens de bedoeling van de wet te werken. Het is heel veel werk. Om aan de minimale VNG-eisen te voldoen heeft het college besloten externe ondersteuning in te huren en daarvoor incidenteel € 380.000 beschikbaar te stellen (collegebesluit L270585). De inhuur is noodzakelijk om de vergunningverlening ook na de invoering van de wet adequaat uit te kunnen blijven voeren. De financiële dekking komt uit de algemene reserve met aangewezen bestemming c.q. de egalisatiereserve bouwleges.

2. Anterieuere overeenkomsten

Ruimtelijke initiatieven worden door de gemeente Leusden zoveel mogelijk ondersteund. De (ambtelijke) kosten die hiervoor worden gemaakt, worden zoveel mogelijk via een anterieure overeenkomst op de initiatiefnemers verhaald. De inkomsten komen gefaseerd binnen. Voor het project Hof van Liz wordt in totaal een inkomst verwacht van € 328.464, waarvan € 131.386 in 2021. Voor overige projecten is in 2021 een bedrag van € 80.472 ontvangen. De totale inkomsten tot nu toe bedragen € 211.858. Voor plankosten is een budget benodigd van € 97.000. Hiernaast zal € 93.850, conform de anterieure overeenkomsten, worden toegevoegd aan de reserve bovenwijkse voorzieningen. Het benodigd restant (in eerdere jaren ontvangen en voor dit doeleinde gereserveerd) wordt aan de algemene reserve met aangewezen bestemming onttrokken.

3. Vrijval in de begroting opgenomen stelpost aanleg infrastructuur

Vanuit het CUP 2018-2022 is een jaarlijks investeringsvolume van € 750.000 p/j in de begroting gebracht voor het verbeteren van de doorstroming van het verkeer. Vooruitlopend op de vaststelling van het uitvoeringsplan Mobiliteit kan geconcludeerd worden dat de feitelijke noodzaak tot investeringen in fysieke infrastructuur op de korte termijn lager ligt dan eerder aangenomen en dat daarnaast investeringen tot op heden nog gedekt kunnen worden vanuit de voorziene middelen binnen de reserve bovenwijkse voorzieningen. De Mobiliteitsvisie en het daarop te baseren uitvoeringsplan zullen uitwijzen welke maatregelen feitelijk nodig zijn om Leusden op de lange termijn duurzaam bereikbaar, leefbaar en veilig te houden. In het najaar van 2021 wordt de raad gevraagd om de Mobiliteitsvisie vast te stellen. Op basis van deze Mobiliteitsvisie wordt een nieuw Uitvoeringsprogramma Mobiliteit opgesteld met als financieel kader het in het CUP 2018-2022 opgenomen investeringsvolume van 5 x € 750.000.

Voor nu kan geconcludeerd worden dat de in de begroting opgenomen stelpost voor kapitaallasten voortkomend uit de investeringen gedeeltelijk vrij kan vallen voor de begrotingsjaren 2022 tot en met 2024. In het begrotingsjaar 2025 blijft het oorspronkelijk in de begroting gebrachte CUP budget gehandhaafd.

	stelpost	VJN '21 vrijval stelpost	resteert op stelpost in begroting	beschikbare investeringsmiddelen
2021	0	0	0	0
2022	€ 45.000	€ 45.000	0	€ 750.000
2023	€ 90.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 750.000
2024	€ 225.000	€ 135.000	€ 90.000	€ 2.250.000
2025	€ 225.000	0	€ 225.000	0
				totaal € 3.750.000

Tabel mutaties uitvoering begroting 2021-2025

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2021-2025".

De technische wijzigingen zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld, het resultaat is budgetneutraal.

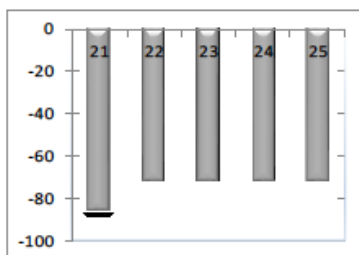

Overhead

Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2021-2025

	2021
Begroting 2021-2024	-7.677
Begrotingswijzigingen	-129
	-7.806
Mutatie Voorjaarsnota	-85
Saldo na Voorjaarsnota	-7.891

Tabel budgetautorisatie 2021
(bedragen x € 1.000)

Grafiek mutaties Voorjaarsnota
(bedragen x € 1.000)

De mutaties binnen het domein Overhead resulteren in 2021 tot een nadeel van € 85.000. Dit wordt veroorzaakt door een nadeel ten gevolge van aframing van de besparingsstelpost BLNP (€ 48.600). Een nadeel door hogere schoonmaakkosten gemeentehuis (€ 20.000) en een incidenteel voordeel door verrekening van werkplekapparatuur (€ 30.600). Nadeel door uitvoering van ondertiteling, achteraf, van raadsvergaderingen (€ 2.900). Per saldo een nadeel van € 40.900. Binnen dit domein zijn ook technische bij- en aframingen met een nadeel van € 44.100 opgenomen, die per saldo in deze Voorjaarsnota budgettair neutraal zijn.

1. Samenwerking BLNP

Zoals eerder is vermeld zijn de opgenomen besparingen vanuit de businesscase niet reëel, de businesscase is dan ook bijgesteld. De businesscases gaven een te rooskleurig beeld van de besparingen die gerealiseerd zouden gaan worden. De praktijk wijst uit dat er wel besparingen worden gerealiseerd, maar dit zijn vooral minder- meerkosten. De aanvankelijke taakstelling op basis van de businesscase wordt dan ook niet geheel gerealiseerd. Uiteraard blijven we sturen op het naar beneden brengen van de kosten van de uitvoering. We zetten met de samenwerking BLNP in op zowel minder meerkosten, besparingen als op de opbrengsten op de andere K's, zijnde; kwaliteit, kwetsbaarheid verminderen en kansen voor medewerkers. De in de begroting opgenomen besparingstelpost was € 79.700. Hiervan is structureel € 31.100 gerealiseerd. Per saldo resteert een bedrag van € 48.600. Wij stellen u voor deze structureel af te ramen.

2. Corona

Door de coronacrisis zijn diverse kosten gemaakt- of minder inkomsten ontvangen. Dit leidt binnen dit Domein tot een nadelig saldo van € 25.000. Deze meerkosten komen voort uit de extra verwachte voorlichtingskosten omtrent Corona. Voorgesteld wordt dit bedrag ten laste te brengen van de egalisatiereserve corona, waardoor deze mutaties budgetneutraal verlopen (zie Onderdeel E voor nadere toelichting).

Tabel mutaties uitvoering begroting 2021-2025

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2021-2025".

De technische wijzigingen zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld, het resultaat is budgetneutraal.

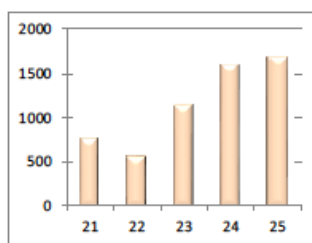

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Belangrijkste mutaties uitvoering begroting 2021-2025

	2021
Begroting 2021-2024	44.217
Begrotingswijzigingen	34
	44.251
Mutatie Voorjaarsnota	768
Saldo na Voorjaarsnota	45.019

Tabel budgetautorisatie 2021
(bedragen x € 1.000)

Grafiek mutatie Voorjaarsnota
(bedragen x € 1.000)

De mutaties binnen Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien resulteren voor 2021 tot een voordeel van € 768.00. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de aframing van stelposten van in totaal € 413.000 (waar op de andere domeinen een bijraming tegenover staat) en de mutaties van de WOZ waarden voor een voordeel van € 145.600. Binnen dit domein zijn ook technische bij- en aframingen met een voordeel van € 170.000 opgenomen, die per saldo in deze Voorjaarsnota budgettair neutraal zijn.

1. Algemene Uitkering

De Algemene Uitkering is geactualiseerd op basis van een bijstelling van de verdeelmaatstaven en de gevolgen van de decembercirculaire 2020 die nog niet in de begroting is verwerkt. Het budgettair saldo is als volgt te specificeren:

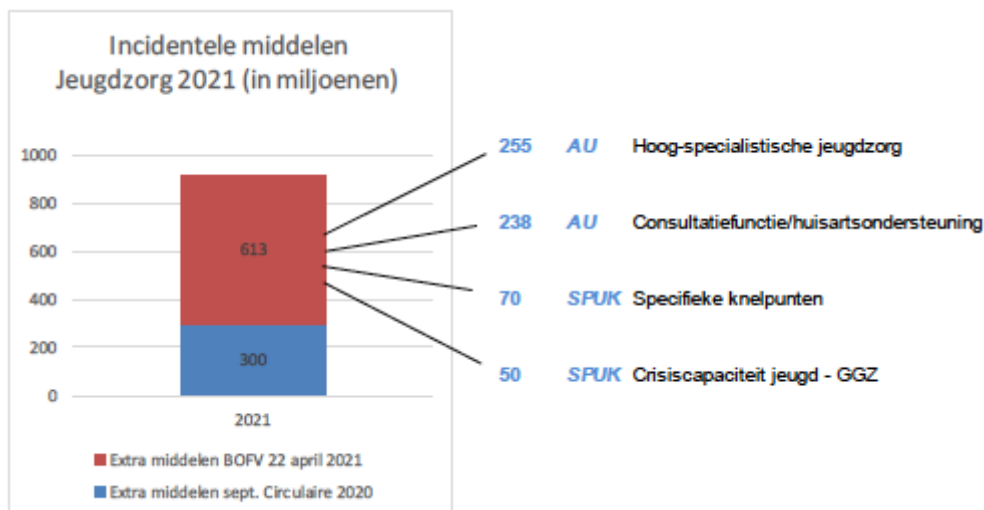
	2021	2022	2023	2024	2025
(bedragen x € 1.000)					
Ontwikkeling Algemene Uitkering					
Meerjarenbegroting 2021-2024 (=Meicirculaire 2020 + sept circ.)	36.834,5	37.583,8	37.775,4	38.544,5	38.544,5
Decemercirculaire, jaarschijven 2021-2024 geactualiseerd	37.076,8	37.391,6	37.687,2	38.432,5	39.258,7
Saldo	242,3	-192,2	-88,2	-112,0	714,2
suppletieuitkering SD mutatie dec. Circulaire	21,6	14,5	14,5	14,5	14,5
ondersteuningspakketten Corona	465,7	0,0	0,0	0,0	0,0
bijstelling verdeelmaatstaven	-11,0	18,7	155,6	138,1	138,1
bijstelling AU niet WOZ gerelateerd (toelichting punt 1)	476,3	33,2	170,1	152,6	152,6
Woz gerelateerde mutaties (toelichting onder 4)	-234,0	-225,4	-258,3	-264,6	-274,7
Totaal mutaties Gemeentefonds	242,3	-192,2	-88,2	-112,0	-122,1
Inzet stelpost rekentarief WOZ (toelichting onder 3)	173,2	151,4	153,3	155,0	155,0
budgettair effect AU	415,5	-40,8	65,1	43,0	32,9
toevoeging jaarschijf 2025 (toelichting onder 3)					836,3

De mutaties in de Algemene Uitkering zijn vooral het gevolg van het verwerken van de gevolgen van de decembercirculaire 2020 en de maartbrief 2021. Het gaat dan vooral om de toekenning van extra rijksmiddelen als gevolg van Corona. Daarnaast hebben wij aan de hand van de meest recente informatie vanuit de verzamelstaten CBS de verdeelmaatstaven, waarop de Algemene Uitkering is gebaseerd geactualiseerd (o.a aantal bedrijven, inwonertallen, aantal bijstandscilënten, etc). Per saldo levert dat een voordeel op met name als gevolg van een bijstelling van het aantal verwachte inwoners en nieuwe woningen de komende jaren. Voor de WOZ en en -Woningbouw gerelateerde mutaties verwijzen wij u naar punt 3.

Via de decembercirculaire 2020 hebben we een extra uitkering van € 697.300 ontvangen voor innovatieve aanpak energiebesparing. Middels RIB (2021-02) bent u hierover geïnformeerd. Deze in 2021 ontvangen middelen worden gereserveerd ten gunste van de algemene reserve met aangewezen bestemming. De middelen voor de jaarschijf 2020 worden bij deze voorjaarsnota functioneel geraamd (zie Domein Leefomgeving, punt 4).

Extra middelen jeugdzorg

Het demissionaire kabinet heeft eind april besloten een incidenteel aanvullend budget van € 613 miljoen beschikbaar te stellen voor 2021 om de acute problemen in de jeugdzorg het hoofd te kunnen bieden. Het betreft een budget van € 493 miljoen dat via de Algemene Uitkering zal worden verstrekt en een bedrag van € 120 miljoen via Specifieke Uitkeringen. De budgetten zijn onder meer bedoeld voor het doen van extra investeringen zoals het opzetten van regionale expertteams, uitbreidingen consultatiefuncties GGZ om wachtlijsten terug te dringen en accommodatie gerelateerde kosten. Naar verwachting zal het budget via de meicirculaire worden uitgekeerd. De financiële gevolgen voor Leusden zullen wij, mede op basis van een nog op te stellen bestedingsplan, verwerken in de komende najaarsnota. Daarbij zal nadrukkelijk ook worden gekeken in hoeverre wij op lokaal en regionaal niveau al investeringen hebben gedaan die het Rijk met deze middelen beoogd en die daardoor deels kunnen vrijvallen om andere incidentele knelpunten binnen het brede Sociale Domein op te kunnen lossen (zie ook Domein Samenleving, onderdeel 3 Lariks).

Voor 2022 ontvangen we, op basis van de septembercircular 2020, in het gemeentefonds een bedrag van € 398.000 aan extra jeugdmiddelen. Voor 2023 en verder handhaven we de in de begroting opgenomen stelpost van € 415.000.

2. Corona

Het Rijk heeft bij de decembercircular 2020 en via de maartbrief respectievelijk het derde en vierde ondersteuningspakket extra compensatiemiddelen aan de gemeenten beschikbaar gesteld. De middelen voor de jaarschijf 2020 worden met terugwerkende kracht in 2021 beschikbaar gesteld. Het gaat voor Leusden om een totaal bedrag van € 562.800. De extra baten worden bij deze voorjaarsnota in de begroting geraamd en zijn als volgt te specificeren:

Rijksmiddelen 3e en 4e ondersteuningspakket			
	2020	2021	Totaal
3e ondersteuningspakket (decembercircular)			
Extra middelen verkiezingen	0	41.000	
cultuurmiddelen	0	72.000	
Aanvullend pakket re-integratie	5.500	13.000	
Bijzondere bijstand	4.700	9.700	
Gemeentelijk schuldenbeleid	13.700	27.800	
Impuls- re-integratie	0	7.000	
Jeugd aan Zet	10.000	0	
Inhaalzorg WMO	28.200	0	
Compensatie quarantainekosten	4.900	0	
Totaal 3e pakket	67.000	170.500	237.500
4e ondersteuningspakket (maartbrief)			
Extra begeleiding kwetsbare groepen	0	51.200	
Bestrijden eenzaamheid ouderen	0	71.900	
Afvalverwerking	0	46.800	
Perspectief jeugd en jongeren	25.200	23.300	
Jongerenwerk jeugd	0	16.700	
Mentale ondersteuning jeugd	0	14.000	
Activiteiten en ontmoetingen jeugd	0	9.700	
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	0	59.200	
Voorschoolse voorzieningen peuters	0	7.300	
Totaal 4e pakket	25.200	300.100	325.300
Totaal 3e en 4e steunpakket corona	92.200	470.600	562.800

Voorgesteld wordt deze middelen toe te voegen aan de reserve Corona (zie Onderdeel E voor nadere toelichting).

3. Stelposten

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Loon- en prijsstijgingen	64,1	129,4	127,4	127,4	127,4
Loon- en prijsstijgingen Sociaal Domein	283,7	571,0	1.010,0	1.401,0	1.401,0
Onvoorzien algemeen	60,2				
Toevoegen jaarschijf 2025					-777,5
Stelpost taakmutaties	5,0	5,2	5,3	5,4	5,4
Totaal stelposten	413,0	705,6	1.142,7	1.533,8	756,3

- De stelpost loon- en prijsstijgingen wordt ingezet voor:
  - € 14.000 vanaf 2021 voor politieke ambt dragers (zie domein Bestuur ad. 8);
  - € 11.000 vanaf 2022 voor de RUD (zie domein Leefomgeving ad. 14);
  - € 28.300 vanaf 2022 voor de VRU (zie domein Bestuur ad. 3);
  - € 17.000 vanaf 2021 voor de GGDrU (zie domein Samenleving ad. 10);
  - € 50.100 vanaf 2021 voor uitvoeringskosten SOZA Amersfoort (zie domein Samenleving ad. 7);
  - € 9.000 vanaf 2022 voor GBLT (zie domein Alg. dekkingsmiddel ad. 7).
- De stelpost loon- en prijsstijgingen Sociaal Domein wordt ingezet voor:
  - € 283.700 oplopend tot € 1.401.000 structureel ter gedeeltelijke dekking van de stijging zorgkosten Sociaal Domein in 2021 (zie domein Samenleving ad. 1).
- De stelpost onvoorzien wordt ingezet voor:
  - € 35.000 saneren grond begraafplaats (zie domein Leefomgeving ad. 1);
  - € 7.150 beheer gemeentelijke percelen Schoolsteegbosjes (zie domein Leefomgeving ad. 6);
  - € 18.053 buurtbemiddeling Leusden door Welzin Amersfoort (zie domein Samenleving punt 8).
- Toevoegen jaarschijf 2025:

- Jaarlijkse verhoging IBOR-voorziening	€ 90.000
- Indexering IBOR voorziening	€ 30.000
- 1% incidentele buffer loonsomstijging	€ 100.000
- Nominale compensatie loon- en prijsstijgingen (incl SD)	<u>€ 557.500</u>
	€ 777.500

Tegenover deze hogere kosten staat ook een hogere algemene Uitkering. Het accres voor 2025 bedraagt € 836.300 en is daarmee toereikend.

- De stelpost taakmutaties wordt ingezet voor:
  - € 5.000 structureel ter dekking van de 4 jaarlijkse waterschapsverkiezingen (zie Domein Bestuur ad. 9)

4. Mutaties WOZ waarden en verschuiving woningbouw

Bij de OZB ontstaat in 2021 een hogere opbrengst die met name verklaard wordt door minder leegstand en een groter areaal/aantal niet-woningen.

5. Monitor bezuinigingen

Als bijlage bij deze Voorjaarsnota wordt de Monitor bezuinigingen 2021-1 aangeboden. Hierin geven wij een overzicht van de stand van zaken van de bezuinigingsmaatregelen die in de begroting 2021- 2025 zijn opgenomen. Onderstaand overzicht geeft de samenvatting uit de Monitor weer:

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Gerealiseerde maatregelen	1.674,7	1.563,6	1.545,9	1.544,6	1,544,6
Investerings Sociaal Domein	-250,0	-250,0	-250,0	-250,0	-250,0
Nog te realiseren	50,0	246,9	339,6	340,9	340,9
Besparingsverlies	106,0	80,0	80,0	80,0	80,0
Totaal	1.580,5	1.640,5	1.715,5	1.715,5	1.715,5

In de Monitor stellen wij u voor het totaalbedrag van de in 2021 niet gerealiseerde maatregelen van € 26.000 als incidenteel besparingsverlies te nemen.

Gemeente Leusden

Tabel mutaties uitvoering begroting 2021-2025

Voor de overige mutaties verwijzen wij u naar de tabel "Mutaties uitvoering begroting 2021-2025".

De technische wijzigingen zijn over de taakvelden binnen de diverse domeinen onderverdeeld, het resultaat is budgetneutraal.

Risico's, reserves en actualisatie corona

Risico's

Risico's Algemene uitkering

Algemene Uitkering

De herijking van het gemeentefonds is uitgesteld naar 2023. De nieuwe verdeelmodellen die eerder in het voorjaar zijn gepresenteerd pretenderen meer kosten georiënteerd te zijn en laten een sterke vermindering van het aantal maatstaven zien (*"de taart wordt anders gebakken"*). Voor Leusden bedraagt het nadelig herverdeeleffect van de verdeelmodellen per saldo € 17 per inwoner (*"de taart wordt anders verdeeld"*). De modellen zullen echter, mede als gevolg van het tussentijds advies van de ROB en een betere beschikbaar gekomen informatiebron voor 1 van de maatstaven, opnieuw worden bijgesteld. Daarnaast worden de cijfers, die nu nog zijn gebaseerd op 2017, aangepast op de cijfers van 2019. Het definitieve herverdelingseffect voor Leusden is daarmee nog onzeker. In de opgave van de Kadernota hebben wij vooralsnog geen rekening gehouden met de structurele herijkingseffecten vanaf 2023 en lopen we daarmee een financieel risico.

Verwacht wordt dat medio juni de geactualiseerde modellen worden gepubliceerd en voor consultatie naar de VNG worden gestuurd. De gemeenten zijn een arbitragezaak gestart tegen het rijk. De (semi bindende) uitspraak van de arbitragecommissie wordt medio mei verwacht. Het uiteindelijke besluit rondom de herijking zal door het nieuwe kabinet genomen worden. Het rijk heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de financiële positie van gemeenten. Het eindrapport "gemeenten in de knel" dat onlangs aan de 2e kamer is aangeboden toont aan dat er een toenemende druk op de financiële positie van gemeenten is en dat dit leidt tot een sluipende uitholling van het lokale voorzieningenniveau. Het demissionaire kabinet heeft in de begeleidende kamerbrief aangegeven de zorgen van gemeenten serieus te nemen. Zolang de risico's van forse nadelige herverdeeleffecten van het Gemeentefonds nog aanwezig zijn zonder dat daar structurele compensatie van het rijk tegen over staat (*"de taart moet groter"*) zullen de politiek bestuurlijke- en financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten op gespannen voet blijven staan.

Sociaal Domein

Extra middelen jeugdzorg. Het AEF rapport heeft aangetoond dat gemeenten tussen de 1,6 en 1,8 miljard structureel tekort komen op de jeugdzorg. Het in het rapport geschetste beeld van de afgelopen jaren is vergelijkbaar met de situatie in Leusden. Voorsortend op een besluit van het nieuwe kabinet hebben wij, na overleg met onze toezichthouder, voor 2023 en verder een stelpost van € 415.000 opgenomen voor extra rijksmiddelen. Het is echter nog altijd niet zeker of, en zo ja in welke mate het rijk zal komen met structureel aanvullende middelen dan wel maatregelen om de kosten terug te dringen.

Er zitten op dit moment geen budgetplafonds aan de WMO en jeugdzorgbudgetten en er is sprake van een open einde regeling. Met name de aanzuigende werking op de voor onze inwoners sinds 2019 goedkoper geworden WMO –voorzieningen als gevolg van het instellen van het abonnementstarief is fors geweest. Zo zijn de kosten Huishoudelijke Hulp en Woon- rolstoel en vervoersvoorzieningen in 2020 met 22% gestegen ten opzichte van 2019. Ten aanzien van alle zorgkosten binnen het Sociaal Domein houden we in de Kadernota rekening met een scenario waarbij de zorgkosten in 2021 stijgen met 5,2% en deze vervolgens in meerjarenperspectief afvlakken naar 3,5%. Als de trend van 2020 zich doorzet voor 2021 en verder zijn de budgetten in onze begroting niet meer toereikend om de zorgkostenstijging binnen de WMO op te kunnen vangen.

Uitbraak coronavirus

Risico's die direct verband houden met de uitbraak van het coronavirus zijn:

Lagere belastingopbrengsten: de belastingopbrengsten zullen lager gaan worden door betalingsproblemen of kwijtschelding van belastingen. Vanwege het coronavirus zal het aantal overnachtingen door toeristen aanzienlijk lager zijn waardoor ook de toeristenbelastingen lager zal uitvallen. Ook verwachten wij een verhoogde leegstand wat gevolgen heeft voor de opbrengsten van onroerendezaakbelasting [OZB] betreffende de niet-woningen (panden die niet of slechts voor een deel voor woondoeleinden gebruikt worden, zoals kantoren, winkels en bedrijfspanden) en de grond waarop deze panden staan. Ook is het mogelijk dat door financiële problemen die corona gerelateerd zijn er meer beroep op kwijtschelding van gemeentelijk belastingen gedaan zal worden.

Lagere verhuur en reclame inkomsten: De verplichte sluiting van sportvelden en sportzalen leiden tot minder verhuurinkomsten, waarvoor de gemeente wordt gecompenseerd. Daarnaast is er minder behoefte aan reclame uitingen, waardoor vergoedingen van buitenreclame-exploitanten voor het gebruik van onze openbare ruimte lager gaan uitvallen.

Tekort zwembad de Octopus: Naar verwachting wordt het tekort van het zwembad geheel vergoed door de Specifieke Uitkering (SPUK) regeling IJs- en zwembaden. Indien de landelijke regeling wordt overvraagd, wordt het aangevraagde compensatie bedrag naar rato bijgesteld. Door dit voorbehoud te maken in de kwijtschelding van de huur richting SRO is het bedrag aan kwijtscholden huur gelijk aan de compensatie die de gemeente ontvangt.

Op dit moment lijkt het dat de compensaties van het Rijk voldoende voorzien in de gemaakte extra kosten of gerealiseerde minder opbrengsten. Het Rijk heeft in maart 2021 een onderzoek laten uitvoeren door AEF naar

eventuele tekorten en overschotten over het eerste compensatiepakket in 2020. Het is niet ondenkbaar dat er nog meer onderzoek komt, waar in het geval van grote overschotten, nadere consequenties aan verbonden kunnen worden.

Reserves

❖ Stand Algemene reserve; basisdeel

Stand 1-1-2021 (jaarrekening 2020)	3.416.200
Dekking resultaat Najaarsnota 2020; jaarschijf 2021	-161.700
Resultaat primitief 2021	74.700
Septembercirculaire positief budgettaire effect	335.800
Renovatie brandweerkazerne	-58.300
Budget opschalingskorting naar Reserve Covid	-207.300
Terugstorting tijdelijke overheveling flexibel deel	400.000
Financiering IKC Berkelwijk	-9.000
Overheveling vanuit abr toev. expl. tbv weerstandsvermogen	1.603.000
Overheveling vanuit abr toev. expl. tbv nieuw beleid	592.000
Kaderbrief 2021: nieuw beleid	-462.000
Jaarrekening 2020	-351.800
	<u>5.171.600</u>
Besluiten Voorjaarsnota 2021:	
Resultaat Voorjaarsnota 2021	-18.800
Overheveling van algemene reserve Grondbedrijf	524.500
Stand Voorjaarsnota 2021:	<u><u>5.677.300</u></u>

De ratio voor het weerstandsvermogen wordt als volgt berekend

Beschikbaar weerstandsvermogen: € 5.677.300 (1)	1,15
Benodigd weerstandsvermogen: € 4.957.000 (2)	

Het benodigde weerstandsvermogen (2) is genormeerd op 10% van de omzet van de algemene dienst. In de Nota risicomangement en weerstandsvermogen heeft de raad de bandbreedte voor de ratio vastgesteld op 0,8 – 1,2. Het beschikbare weerstandsvermogen ligt met 1,15 binnen de bandbreedte. Dit overzicht is nog exclusief de eventuele onttrekking voor nieuw beleid 2022 waartoe via de Kadernota 2022 wordt besloten.

Omgang en aanwending surplus Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG) In het raadsvoorstel tot vaststelling van de actualisering grondexploitaties 2021 hebben wij aangegeven dat wij u bij de Voorjaarsnota 2021 een integraal voorstel zouden doen op welke wijze met het surplus in de ARG zal worden omgegaan. In deze paragraaf gaan wij daar nader op in en doen wij een concreet voorstel.

Het positieve resultaat 2020 van het grondbedrijf is in zijn geheel toegevoegd aan de algemene reserve grondbedrijf in afwachting van een nadere bestemming. Door deze toevoeging verbetert de weerstandratio van de algemene reserve Grondbedrijf naar 1.88 (de streefwaarde van deze norm is 1.0). Dat betekent dat de aanwezige weerstandcapaciteit (€ 1.894.552) meer is dan het benodigde weerstandsvermogen (€ 1.010.018). Het surplus bedraagt daarmee € 884.534. Aan dit surplus willen wij de volgende bestemming geven:

- In het raadsbesluit voor de bouw Atlas/Atria is vastgelegd en besloten dat het grondbedrijf een bijdrage van € 360.000 zou doen. Deze bijdrage kan nu worden geëffectueerd vanuit het surplus op de algemene reserve van het grondbedrijf.
- Voor het resterende deel in het surplus van € 524.534 (€ 884.534 minus € 360.000) willen wij voorstellen dit in zijn geheel toe te voegen aan de algemene reserve algemene dienst als "extra buffer" ter versterking van het weerstandsvermogen. De ontwikkeling van de financiële positie in combinatie met de

meer dan gemiddelde grote risico's en onzekerheden en de mogelijke niet door Rijkscompensatie gedekte Covid-19 kosten, maken deze bestemming wenselijk en tevens noodzakelijk.

Bij de twee voorstellen tot nadere bestemming hebben wij rekening gehouden met eventuele effecten en risico's van nog te openen, toekomstige grondexploitaties. Het huidige weerstandsvermogen van het grondbedrijf, de mate waarin wordt rekening gehouden met onvoorziene uitgaven en de toepassing van het voorzichtigheidsbeginsel met een behoedzame opbrengsten- en kostenraming, maken dat behouden van meer weerstandscapaciteit bij het grondbedrijf op dit moment niet noodzakelijk is.

❖ **Stand Reserve flexibel deel**

Stand 1-1-2021 (jaarrekening 2020)	20.500
Verkeerstellingen 2021	-18.000
Nieuw beleid 2021 (Kaderbrief 2021)	-80.000
grondverkoop de Fliert	684.900
Tijdelijke huisvesting brandweer	-10.000
Terugstorten tijdelijke aanvulling algemene reserve	-400.000
	197.400

Besluiten Voorjaarsnota 2021:

Inhuur regisseur aanpak problematiek Biezenkamp	-40.000
Sanering grond begraafplaats	-50.000
Aanvullende kosten verkoop grond De Fliert	-24.700
Extra inhuurkosten t.b.v. verkoop grond De Fliert	-10.000
	72.700

Stand Voorjaarsnota 2021:

❖ Stand Reserve Sociaal Domein	2021	2022	2023	2024	2025
Stand 1-1-2021 (jaarrekening 2020)	763.500	883.800	798.000	763.000	763.000

Eerdere besluiten

dekking tbv CUP (lokale initiatieven)	-35.000	-35.000	-35.000
RV contractherziening Breedspectrum Aanbieders	-213.000	-50.800	

Besluiten voorjaarsnota 2021

Dekking hogere zorgkosten en gewijzigde risicoverevening	-394.700
Toev. rekeningresultaat Domein SL bij resultaatbest.	763.000

Saldo na mutaties

883.800	798.000	763.000	763.000	763.000
----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Actualisatie corona

Inleiding

Tot op de dag van vandaag zien en ervaren we de gevolgen van de coronacrisis. In dit hoofdstuk gaan wij nader in op alle mutaties die te maken hebben met COVID-19, welke zijn opgenomen in deze Voorjaarsnota. De financiële gevolgen van de coronacrisis zien we terug in meerdere programma's en in meerdere hoedanigheden; gezondheid, sociaal, economisch, maatschappelijk, veiligheid enzovoorts. Om de (extra) totale lasten en gederfde opbrengsten ten gevolge van de coronacrisis beter te kunnen beheersen en te monitoren hebben we in 2020 gekozen voor het werken met een (tijdelijke) "Egalisatiereserve Corona". Deze reserve heeft de functie van doelbesteding, egalisatie geldstromen en buffer (middelen beschikbaar houden voor latere besteding en niet door Rijk gecompenseerde uitgaven en onverwachte risico's).

Financiële verwerking

Bedragen waarover zekerheid bestaat zijn verwerkt in deze voorjaarsnota. Op dit moment bestaat er zekerheid over zo'n € 259.300 aan kosten en € 562.800 aan compensatie. De kosten zijn echter nog niet volledig voor 2021. Ook is niet bekend welke aanvullende lokale plannen of maatregelen er nog komen. Daarom reserveren we het overschot in de tijdelijke "Egalisatiereserve Corona" voor de nog komende kosten. Door het gebruik van deze egalisatiereserve heeft Corona geen saldo effect bij de voorjaarsnota en wordt het reguliere exploitatieresultaat

niet verstoord. Het totaal van de mutaties bij de voorjaarsnota in de "Egalisatiereserve Corona" worden in onderstaande tabel weergegeven.

Lasten	
Programma Bestuur	€ 132.430
Programma Samenleving	€ 101.900
Programma Overhead	€ 25.000
	€ 259.330
Baten	
Programma Alg.dekkingsmiddelen	€ 562.800

Verloop egalisatiereserve Corona

De "Egalisatiereserve Corona" wordt in 2021 gevoed door de rijkscompensaties. Vervolgens worden alle lasten vanwege Corona onttrokken uit deze egalisatiereserve. Dit betreffen die lasten waarover op dit moment een grote mate van zekerheid bestaat. Op basis van de jaarrekening resteert er ultimo 2020 een saldo van € 487.800 in deze reserve. De corona gerelateerde kosten die in deze voorjaarsnota functioneel worden geraamd bedragen € 259.300 en worden op de desbetreffende programma's aan de reserve onttrokken. Daarnaast worden de extra rijksmiddelen uit de steunpakketten III en IV ad. € 562.800 in de reserve gestort. Tegenwoordig met de al geraamde lasten en baten voor 2021 (uit de Najaarsnota 2020) geeft dit het volgende beeld van de reserve:

Reserve Corona per 1-1-2021		€ 487.800
bij: stortingen steunpakketten Rijk	€ 562.800	
bij: opschalingskorting , jaarschijf 2021	€ 207.300	
		€ 770.100
af: bestedingen 2021 (opgenomen in NJN20 en VJN21)		€ - 265.800
Reserve Corona, stand VJN21		€ 992.100

Doorkijk egalisatie reserve Corona en impactanalyse Corona

Wij verwachten dat bij de komende meicirculaire aanvullende middelen beschikbaar worden gesteld voor onder andere de taakvelden onderwijs en SPUK regeling leefstijl (€ 26 miljoen macro). Wij blijven de uitgekeerde compensaties en te verwachten extra kosten in 2021 ten opzichte van de beschikbare compensatiebedragen monitoren. Bij de komende Najaarsnota geven wij een update van de gemaakte en nog te verwachten coronakosten en de daarvoor nog binnen de reserve beschikbare middelen. Het nog uit te werken bestedingsvoorstel voor het ondersteuningspakket (€ 205.000) en de niet door het Rijk gecompenseerde kosten maken deel uit van deze actualisering.

Gemeente Leusden